

השם שרציתם לשכוח

ההצגה "נפיץ: תיירות מלחמה" בודקת איך ד"ר אזאלדין אבו אל-עייש הפך בעל כורחו לנציג של קורבנות עופרת יצוקה // רינה לבנון

במה

מרחוק זה נראה כמו קאפקייק. נעמי וגליה יואלי צילום: אנטולי מיכאלו

במהלך העבודה על ההצגה "נפיץ: תיירות מלחמה", פרויקט משותף לגליה יואלי ולאמה - יוצרת התיאטרון ההבוגנאית ד"ר נעמי יואלי - שיעלה בבכורה בשבוע הבא במסגרת פסטיבל עכו, ערכה גליה ניסוי קטן:

"כתבתי בפייסבוק את המשפט: 'הרופא מעזה שבנותיו נהרגו' וביקשתי שאנשים יכתבו אסוציאציה חופשית, כלי לחפש בגוגל. כולם כמעט ציינו שהם זוכרים שהוא דיבר עברית מאוד טובה, מספרת גליה יואלי על מושא האירוע התיאטרוני שהיא יוצרת עם אמה, העוסק בזיכרון הישראלי הקולקטיבי, בעולמות שמעבר לגבולותיו וברגע הדרמטי שבו הם פולשים אליו.

ובאמת, העברית שבפיו של ד"ר אזאלדין אבו אל-עייש, גינקולוג עותי, ילדי מחנה הפליטים ג'באליה, מומחה לאי פירוק ועמית בכיר לשעבר בבית החולים תל השומר - ששלשש בנותיו ואחייניתו נהרגו מפגיעת פגז צה"לי במהלך מבצע עופרת יצוקה - היא ללא דופי. כל כך טובה ובהירה היא, עד שבמהלך המבצע (עד שנהרגו בנותיו) השתמשו בו כלי תקשורת ישראלים רבים - שנציגיהם לא הורשו, כוכר, להיכנס לעזה במהלך המבצע - כמעין פרשן מהשטח. אפשר אולי לציין את העברית הזאת, כמו גם את מעמדו של ד"ר אבו אל-עייש בישראל, את השכלתו ואת הכריזמה שלו, כסיבות אפשריות לכך שסיפורו נחקק בעוצמה כזו.

תישמע במקרה את קולו של עם אחר המעז לדרוש בחוצפיתו גם את זכותו שלו להגדרה עצמית - עושה רושם שנעמי וגליה יואלי שמות את אצבען בדיוק על הנקודה. באמצעות קרעי מידע, קטעי גאונים, צימוצי טוקבקים, שיטוטו אינטרנט בלייב, עדויות והקלטות - הן בוראות מתוך שקי חול המפורים על הבמה עולם מיניאטורי מופלא, מתוק מריר, ששחקניו הראשיים הם פסלי חרסינה זעירים, חיות מפלסטיק, מכוניות צעצוע, בובות ואבני משחק צבעוניות.

"הזיכרון הישראלי בנוי על כך שהזר, האחר, הוא שקוף. ופתאום קם אדם בבוקר ומודיע שהוא לא שקוף"

"המחשבה הייתה להשקיף על הקטן ביותר ולתת לו נוכחות. להימנע ממבט שעובר דרך מסך, משקיפות ומאטימות, מתוך הנחה שאם אתה לא הולך על האמיתות הגדולות אולי משהו קצת מזעזע את נימי הלב", מסבירה נעמי, שמקפידה להדגיש שמה שהיא עושה אינו תיאטרון, ושהיא אינה שחקנית (אף שזכתה בפרס לנדאו על יצירתה התיאטרונית ובפרס הפרינג' על עבודת המשחק שלה).

אז איך אתן קוראות למה שאתן עושות?

"דיבור", אומרת נעמי, וגליה משלימה: "כל הזמן נעמי עומדת על זה שהיא לא שחקנית, ושהדבר היחיד שהיא יודעת ואוהבת לעשות זה לדבר דמויות".

"תיאטרון הוא עילה לשיח בין מה שעובר לך בראש", מסכמת נעמי, "לבין מה שיש לאנשים אחרים, שהוא לא פחות מעניין ומעמיק משלך. אם יש לך את האומץ או את היכולת לגעת שם, אז כולם זוכים בזה שנפתחים עולמות חדשים".

משהו. כשיאיר לפיד אירח את אבו אל-עייש ב'אולפן שישי', אחרי התקריט, הוא היה מאוד אמפתי ומתנשא ואמר לו: 'אבל דוקטור, חיילים ישראלים לא הורגים ילדים!'. זה סוג של מוטציה, שמישהו לא נענה למקום שהועידה לו ישראל, שהמקסימום שהיא יכולה לעשות כדי להוציא ערבי משקיפתו זה לתת לו את המקום של 'הערבי הטוב'.

בימים אלו, שבהם נרמה שישראל ממש תוחבת את ידיה לאחזיה ושרה בכל הכוח שיר שמה על הקורבנות שלה וסלע קיומה והאנטישמיות וכל הוצא באלו המצדיקים את דרכה - ובלבד שלא

להימשך, כך שהאירוע התרחש בשידור חי. זאת אומרת, לפני הכל זאת פלישה. פלישה של עזה לתודעה הישראלית".

"קרה כאן איזה סיוט ישראלי", ממשיכה נעמי. "הזיכרון הישראלי בנוי על כך שהזר, האחר, הוא שקוף. ופתאום קם אדם בבוקר ומודיע שהוא לא שקוף. זאת שערורייה". "זה קצת כמו שאתה נוטע במכונת ושמ רדיו", אומרת גליה, "למשל גלי צה"ל, ופתאום נכנס לך רדיו בערבית, ואתה אומר: 'די עם הרדיו בערבית הזה!'. אז או שאתה סוגר את הרדיו", "או שפתאום אתה מקשיב", משלימה נעמי את המשפט. "ואז קורה

"נפיץ: תיירות מלחמה"
פסטיבל עכו, חצר אבירים,
ראשון שני (17.9-16.9), 18:00,
21:00; שלישי (18.10) 17:00,
20:30, 23:30, 75'35 ש"